

Quảng Trị

NĂM THỨ NHẤT

SỐ: 95

Chủ nhật

5/10/2025

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH QUẢNG TRỊ
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG TRỊ

Email: baoquangtri@gmail.com
www.baoquangtri.vn

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG TRỊ LẦN THỨ I, NHIỆM KỲ 2025-2030

Anh Nguyễn Anh Tuấn (SN 1993) là cán bộ công tác tại Trung tâm Bảo vệ rừng và Di sản thế giới thuộc Ban Quản lý Vườn Quốc gia Phong Nha-Kẻ Bàng. Cùng với công việc quản lý, bảo vệ rừng, anh còn là người say mê sáng tác. Với anh, bước chân giữa đại ngàn và câu chữ trên trang giấy đều là cách để giữ lấy lịch sử, để những gì thiêng liêng không bị lãng quên.

“Viết sử” giữa đại ngàn

Nguyễn Anh Tuấn
tặng sách cho các
em thiếu nhi ở xã
biên giới Thương
Trạch, tỉnh Quảng Trị
- Ảnh: Q.N

Kỳ vọng tạo tín chỉ carbon
từ trồng cà phê nông lâm kết hợp

TRANG 4

Về nơi di sản
“giao duyên”

TRANG 7

Bén rễ với văn học và lịch sử

Một buổi chiều ẩm ướt trên con đường độc đạo xuyên qua Vườn Quốc gia Phong Nha-Kẻ Bàng, anh Tuấn tranh thủ ngồi nghỉ bên con suối nhỏ khi đi tuần tra rừng. Chiếc ba lô đặt cạnh gốc cây, đôi dép rọ cao su đã lấm dầy bùn đất. Anh lấy cuốn sổ tay nhỏ và bắt đầu ghi chép. Giữa tiếng nước róc rách và gió rừng lồng lộng, những dòng chữ hiện ra, thô ráp mà nặng trĩu cảm xúc. Anh không muốn những xúc cảm bất ngờ ấy vụt qua như một cơn gió của đại ngàn, bởi biết đâu sẽ trở thành chất liệu cho một truyện ngắn sắp tới.

Là một cán bộ ngành Lâm nghiệp nhưng niềm đam mê văn chương và lịch sử đến với Tuấn từ rất sớm. Anh kể, ngay từ nhỏ đã say mê lịch sử, trước tiên qua phim ảnh, sau đó qua những tác phẩm văn học lấy cảm hứng từ lịch sử. “Mỗi sự kiện, mỗi nhân vật đều mang đến cho mình sự hấp dẫn kỳ lạ. Lịch sử không phải những con số khô khan mà đằng sau đó là những số phận, thông điệp, bài học còn mang hơi thở của thời đại. Văn học giúp mình chuyển tải lịch sử để những câu chuyện ngàn xưa không bị chôn vùi dưới lớp bụi thời gian”, anh Tuấn chia sẻ.

Năm học lớp 9C chuyên Văn - Sử - Địa tại Trường THCS Quách Xuân Kỳ (năm 2007), một kỷ niệm đặc biệt đã làm thay đổi hướng đi của Tuấn. Ban đầu, anh được xếp vào đội tuyển Sinh học, nhưng do có sự nhầm lẫn nên nhà trường đã chuyển sang đội tuyển Văn. Thầy giáo động viên: “Em cứ thử sức xem sao”. Có lẽ từ giây phút đó, như một sự sắp đặt của số phận, tình yêu Văn học và Lịch sử đã bén rễ trong anh.

Anh Tuấn tốt nghiệp loại giỏi chuyên ngành Luật Kinh tế của Trường Đại học Luật, Đại học Huế khóa 2011-2015. Trong những năm học tập tại đây, anh được kết nạp Đảng, đó là một dấu mốc quan trọng để rèn luyện bản thân, không chỉ trong tri thức nghề nghiệp mà cả trong lý tưởng sống, trách nhiệm xã hội. Tuấn chia sẻ: “Với tôi, được đứng trong hàng ngũ của Đảng không chỉ là niềm vinh dự lớn lao mà còn là động lực để sống trách nhiệm hơn, biết đặt cái chung lên trên cái riêng. Từ những buổi sinh hoạt chi bộ, tôi học được sự kiên định, tinh thần sẻ chia và khát vọng cống hiến. Đó là hành trang để tôi bước vào công việc bảo vệ rừng và sáng tác văn học với tất cả nhiệt huyết của một người đảng viên trẻ”.

Ngoài công việc chuyên môn gắn liền với quản lý, bảo vệ rừng, hiện anh Tuấn là Phó Bí thư Đoàn cơ sở, Bí thư Chi đoàn Trung tâm,

“Viết sử” giữa đại ngàn

GIẢI B

Chuyên ngành Văn xuôi

Tác giả NGUYỄN ANH TUẤN

Tác phẩm đoạt giải

Lũy Thầy khói lửa

truyện ngắn

Với truyện ngắn “Lũy Thầy khói lửa”, Nguyễn Anh Tuấn (thứ 4, từ trái sang) được trao giải B tại Cuộc vận động sáng tác văn học, nghệ thuật kỷ niệm 420 năm hình thành tỉnh Quảng Bình (cũ), tổ chức năm 2024

-Ảnh:Q.N

đồng thời đảm nhận nhiều trọng trách trong tổ chức Đảng.

Giữ ký ức qua bước chân và trang viết

Gần 10 năm công tác, anh Tuấn đã nhiều lần được ghi nhận bằng giấy khen, bằng khen của tỉnh và Ban Quản lý Vườn Quốc gia Phong Nha-Kẻ Bàng. Năm 2023, anh được tuyên dương Thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác. Nhưng khi nhắc đến thành tích của bản thân, anh Tuấn luôn khiêm tốn cho rằng so với đồng nghiệp trực tiếp bám địa bàn, mình vẫn còn nhỏ bé, còn phải học hỏi nhiều hơn nữa.

Giữa những cánh rừng nguyên sinh, anh Tuấn luôn thấy thấp thoáng bóng dáng lịch sử. Có những ngày đi tuần rừng, cuốn sổ tay của anh chỉ vồn vện

vài dòng, từng con chữ còn đọng lại hơi ẩm của rừng. “Người viết không chỉ ghi bằng bút, mà còn bằng mồ hôi và bước chân”, anh Tuấn nói. Anh vẫn còn nhớ mãi một lần đi rừng, cuốn sổ nhỏ quý giá, nơi lưu giữ bao kỷ niệm và tư liệu bất ngờ bị cuốn trôi theo dòng nước, để lại niềm tiếc nuối khôn nguôi.

Mỗi lần gặp nhân chứng từng đi qua chiến tranh, anh đều chăm chú lắng nghe, rồi ghi chép lại để đưa vào tác phẩm. Điển hình như truyện ngắn “Chuyện tình Phong Nha” viết về mối tình của chàng trai có “lý lịch con nhà địa chủ” và cô gái thanh niên xung phong vượt qua bom đạn và định kiến, đã để lại dấu ấn trong lòng bạn đọc.

Năm 2023, tản văn “Gửi nỗi nhớ tới Osaka xa xôi” của anh giành giải nhất cuộc thi viết “Tết đoàn viên” do Báo Dân

Việt tổ chức. Một năm sau, truyện ngắn “Lũy Thầy khói lửa” viết về công trình quân sự nổi tiếng thời Trịnh-Nguyễn phân tranh đã giành giải B trong Cuộc vận động sáng tác Văn học-Nghệ thuật kỷ niệm 420 năm hình thành tỉnh Quảng Bình (cũ). Ở đó, người đọc thấy cả khói lửa chiến chinh lẫn ánh mắt khắc khoải của người mẹ chờ tin con.

Với anh Tuấn, văn chương cũng là một cách bảo vệ ký ức, song hành cùng công việc bảo vệ rừng và di sản. “Tôi viết với mong muốn giữ lại chút ký ức để người trẻ hôm nay còn nhớ. Chữ nghĩa nhiều khi chưa trọn, nhưng còn được cầm bút, còn được ghi lại, với tôi đó là may mắn, hạnh phúc”, anh bộc bạch.

Ông Phạm Hồng Thái, Giám đốc Ban Quản lý Vườn Quốc gia Phong Nha-Kẻ Bàng, chia sẻ: “Nguyễn Anh Tuấn là một cán bộ trẻ có trách nhiệm và nhiều nhiệt huyết. Trong công việc bảo vệ rừng cũng như trên những trang viết, Tuấn luôn cho thấy sự gắn bó, say mê và tinh thần phấn đấu không ngừng. Ở anh, chúng tôi thấy rõ sự nỗ lực học tập và làm theo lời Bác từ những việc giản dị, bền bỉ mỗi ngày”.

Đôi chân lặng lẽ giữa đại ngàn và những trang viết bền bỉ trên bàn giấy của anh Tuấn gợi nhắc rằng tình yêu đất nước và lịch sử dân tộc luôn bắt đầu từ những điều giản dị như thế.

QUANG NGỌC

“Nguyễn Anh Tuấn là cán bộ ngành Lâm nghiệp, nhưng lại dấn thân với đề tài lịch sử, một mảng khá nhạy cảm. Với sự nỗ lực, tinh thần học hỏi và bền bỉ trau dồi ngòi bút, Tuấn đã có nhiều tác phẩm để lại dấu ấn, gặt hái thành công và tạo được niềm tin nơi bạn đọc. Đặc biệt, ở anh có sự kết hợp hài hòa giữa trách nhiệm của một đảng viên trẻ với khát vọng sáng tạo, biến từng bước chân và trang viết thành câu chuyện về trách nhiệm, ký ức và lý tưởng. Nguyễn Anh Tuấn là một gương mặt trẻ góp thêm tiếng nói cho dòng chảy văn học lịch sử hôm nay”, Nhà văn Nguyễn Thị Lê Na, Phó Chủ tịch phụ trách Hội Văn học Nghệ thuật Quảng Trị, Tổng Biên tập Tạp chí Nhật Lệ cho biết.

Gặp gỡ

TRONG TUẦN

- **P.V:** Trước hết, xin chúc mừng Nhất Linh và nhóm cộng sự đã giành Quán quân tại cuộc thi Designathon 2025. Bạn có thể chia sẻ về quy mô, thể lệ và yêu cầu của cuộc thi này?

- **Nguyễn Nhất Linh:** Designathon 2025 là cuộc thi thiết kế UI/UX (giao diện và trải nghiệm người dùng) về các giải pháp số có tính ứng dụng cao trong thực tiễn. Đây không chỉ là một cuộc thi thiết kế đơn thuần, mà là nơi quy tụ rất nhiều bạn trẻ tài năng đến từ các trường đại học, học viện và cộng đồng thiết kế trên cả nước. Cuộc thi này thu hút hơn 500 đơn đăng ký, trong đó 105 thí sinh xuất sắc được chọn để bước vào vòng thi chính thức. Các thí sinh được chia thành 15 đội, mỗi đội gồm 7 thành viên, cùng nhau tranh tài trong 24 giờ liên tục. Chính vì vậy, độ khó của cuộc thi không nằm riêng ở đề bài, mà còn ở việc phải đối diện với những đối thủ xuất sắc, đầy nhiệt huyết.

Cuộc thi có yêu cầu đặc biệt là mỗi đội thi không những phải giải quyết một vấn đề thực tiễn trong đời sống mà còn biết tận dụng sức mạnh của trí tuệ nhân tạo (AI) để nâng cao tính hiệu quả, sáng tạo và khả năng ứng dụng. Đây chính là điểm khác biệt lớn của Designathon 2025, buộc các thí sinh vừa phải có tư duy thiết kế sâu sắc, vừa phải nhanh nhạy với công nghệ hiện đại.

- **P.V:** Để đáp ứng các yêu cầu của cuộc thi, cả nhóm đã vận dụng tư duy công nghệ và sáng tạo trong sản phẩm như thế nào?

- **Nguyễn Nhất Linh:** Cuộc thi thiết kế UI/UX đòi hỏi người thi không chỉ làm nên những giao diện đẹp mắt, mà còn có trách nhiệm mang đến cho người dùng một trải nghiệm an toàn, dễ hiểu và nhân văn. Vì thế, khi chọn đề bài về phòng chống lừa đảo để thiết kế sản phẩm, chúng tôi xác định đây không chỉ là một thử thách thiết kế, mà còn là cơ hội để đưa công nghệ trở thành công cụ bảo vệ con người trước những rủi ro ngày càng tinh vi.

Vì thế, nhóm đã kết hợp sức mạnh của AI như một “người gác cổng thẩm lạng”, có khả năng phân tích dữ liệu, phát hiện dấu hiệu bất thường và cảnh báo sớm cho người dùng. Trên nền tảng đó, UI/UX trở thành cầu nối, giúp những cảnh báo công nghệ khô khan được chuyển hóa thành trải nghiệm rõ ràng, thân thiện và dễ tiếp cận. Tuy nhiên, đó mới là ý tưởng, bắt đầu cuộc thi với yêu cầu sáng tạo trong vòng 24 giờ liên tục, đòi hỏi sự nỗ lực, tập trung của cả tập thể. Do đó, mỗi giây phút trôi qua trong cuộc thi, các thành viên theo phân công phải phân tích và nghiên cứu tìm ra giải pháp cốt lõi để giải quyết vấn đề.

Nguyễn Nhất Linh (ngoài cùng bên phải) nhận giải Quán quân cuộc thi Designathon 2025 cùng cộng sự

- Ảnh: L.T

Tạo ra giá trị cho cộng đồng từ sản phẩm công nghệ

Bằng niềm đam mê, khát vọng vươn lên và khẳng định bản thân, tạo ra những giá trị cho cộng đồng từ sản phẩm công nghệ, Nguyễn Nhất Linh (SN 2003) ở xã Cồn Tiên vừa cùng nhóm cộng sự tại TP. Hồ Chí Minh xuất sắc giành ngôi Quán quân cuộc thi Designathon 2025 với sản phẩm giải pháp phòng chống lừa đảo qua mạng. Phóng viên (P.V) Báo và phát thanh, truyền hình Quảng Trị đã gặp gỡ để nghe Nguyễn Nhất Linh chia sẻ cảm xúc của mình liên quan đến đề tài vừa đoạt giải.

Riêng em phụ trách nghiên cứu hành vi của các đối tượng lừa đảo để đưa ra chuỗi tâm lý chung của các nạn nhân. Sau đó đánh giá xem nếu được thì sẽ can thiệp vào những thời điểm nào để ngắt mạch tâm lý của nạn nhân. Sản phẩm của nhóm sẽ là ứng dụng được AI hỗ trợ mỗi khi có cuộc gọi số lạ tới để đánh giá trên thời gian thực dựa vào kịch bản của đối tượng lừa đảo, từ đó đưa ra từng cảnh báo, kịp thời ngăn chặn thiệt hại cho nạn nhân. Sản phẩm cũng sẽ hỗ trợ người dùng báo cáo số điện thoại lừa đảo này cho cơ quan chức năng xử lý.

- **P.V:** Tốt nghiệp chuyên ngành Quản trị kinh doanh tại Trường đại học Kinh tế - Tài chính TP. Hồ Chí Minh, tại sao Linh lại rẽ hướng theo đuổi đam mê ở lĩnh vực sáng tạo số UI/UX?

- **Nguyễn Nhất Linh:** Sau khi tốt nghiệp, vì đam mê nên tôi nhiều lần tham gia các sự kiện liên quan đến công nghệ số để được giao lưu với những bạn trẻ yêu thích thiết kế UI/UX. Chính những trải nghiệm, lắng nghe chia sẻ của các anh chị từng tham gia lĩnh vực này đã “gieo” thêm động lực và kiến thức để tôi quyết định đăng ký tham gia Designathon 2025. Và bây giờ nhìn

lại, tôi thấy đây chính là cơ duyên mở ra hành trình lớn cho bản thân khẳng định đam mê để vươn xa.

Điều may mắn là khi tham gia cuộc thi, tôi được các anh chị đi trước chỉ dạy thêm nhiều kiến thức thực tiễn về UI/UX. Từ cuộc thi đã mở ra cho tôi cơ hội được quan sát, học hỏi ý tưởng rất mới lạ của các đội bạn, điều đó giúp tôi mở rộng tư duy trên hành trình thiết kế của mình.

- **P.V:** Bạn có thể chia sẻ vài dự định trong tương lai khiến bản thân quyết tâm gắn bó với nghề thiết kế công nghệ số này?

- **Nguyễn Nhất Linh:** Với tôi, UI/UX Design không chỉ là một nghề, mà còn là con đường để biến những ý tưởng sáng tạo thành những trải nghiệm hữu ích cho cộng đồng. Trong tương lai, tôi muốn tiếp tục nghiên cứu sâu về hành vi người dùng, học hỏi thêm các công nghệ mới, đặc biệt là AI để tạo nên những sản phẩm số vừa thông minh, vừa gần gũi và nhân văn. Điều khiến tôi quyết tâm gắn bó với nghề này chính là niềm tin rằng, mỗi sản phẩm UI/UX Design tốt đều có thể làm cho cuộc sống trở nên dễ dàng, an toàn và đẹp đẽ hơn. Và tôi muốn dành tuổi trẻ của mình để góp phần tạo ra những giá trị như thế.

Tôi hiểu rằng ở Quảng Trị, các bạn trẻ vẫn chưa có nhiều cơ hội tiếp xúc với ngành nghề sáng tạo công nghệ như UI/UX. Nhưng tôi tin rằng, cơ hội luôn mở ra cho những ai thật sự có khát vọng và dám bước đi. Tôi cũng chỉ là một học sinh từ vùng quê nghèo đầy nắng gió, bắt đầu bước vào lĩnh vực này với rất nhiều ngỡ ngàng. Thế nhưng chính sự tò mò, tinh thần học hỏi và ý chí không bỏ cuộc đã đưa tôi đến với hành trình hôm nay. Công nghệ và sáng tạo không phân biệt bạn đến từ thành phố lớn hay một vùng quê nhỏ bé, điều quan trọng là trái tim mình có đủ nhiệt huyết và đôi tay có sẵn sàng làm việc hay không. Nếu nuôi dưỡng được khát vọng và kiên trì từng ngày, chắc chắn các bạn sẽ tìm thấy cơ hội để tỏa sáng.

- **P.V:** Trong tương lai, Linh và các cộng sự có dự định phát triển ý tưởng đoạt giải này như thế nào? Có tính đến việc biến nó thành sản phẩm thực tế, ứng dụng vào đời sống hay không?

- **Nguyễn Nhất Linh:** Trong tương lai, nhóm chúng tôi mong muốn tiếp tục hoàn thiện và thử nghiệm ý tưởng này, với mục tiêu từng bước phát triển thành một sản phẩm thực tế có thể ứng dụng rộng rãi trong đời sống. Hy vọng đây không chỉ dừng lại ở thành quả của một cuộc thi, mà còn là một giải pháp mang ý nghĩa xã hội sâu sắc, góp phần bảo vệ và nâng cao trải nghiệm của người dùng trong kỷ nguyên số.

Chính vì vậy, chúng tôi hy vọng sẽ có cơ hội đồng hành với các doanh nghiệp, tổ chức và đối tác quan tâm cùng nhau hiện thực hóa và lan tỏa giải pháp này, biến nỗ lực sáng tạo thành giá trị bền vững cho cộng đồng.

- **P.V:** Cảm ơn Nguyễn Nhất Linh về cuộc trò chuyện thú vị này!

LÊ TRƯỜNG (thực hiện)

Kỳ vọng tạo tín chỉ carbon từ trồng cà phê nông lâm kết hợp

Xây dựng vườn cà phê gắn với tín chỉ carbon đang là hướng đi chiến lược, đáp ứng quy định của Liên minh châu Âu về sản xuất nông sản không gây mất rừng (EUDR). Tại các xã miền núi phía Tây Nam Quảng Trị, việc tái canh và trồng mới cà phê theo hướng nông lâm kết hợp đang được đẩy mạnh, mở ra triển vọng xây dựng thương hiệu cà phê giảm phát thải cho tỉnh.

Cà phê là cây kinh tế chủ lực tại các xã miền núi phía Tây Nam của tỉnh, với tổng diện tích trên 3.700ha, tập trung ở các xã Hướng Phùng (2.085ha), Khe Sanh (gần 800ha), Tân Lập (264ha), A Dơi (108ha)... Tuy nhiên, việc canh tác đơn canh trong thời gian dài đã khiến cây già cỗi, năng suất giảm, dễ nhiễm bệnh. Đặc biệt, việc thiếu cây che bóng làm quả cà phê dễ bị khô nứt, cháy, giảm chất lượng và hàm lượng đường... Cùng với đó, việc lạm dụng hóa chất đã làm mất cân bằng hệ sinh thái, giảm khả năng thích ứng với biến đổi khí hậu.

Nhằm cải thiện năng suất và chất lượng cây trồng, tỉnh Quảng Trị đã triển khai thực hiện đề án tái canh và phát triển bền vững cây cà phê giai đoạn 2017-2020, hướng đến năm 2025. Đến cuối năm 2024, toàn tỉnh đã thực hiện trồng mới và tái canh gần 1.100ha, đạt 57% kế hoạch; khoảng 200ha diện tích vườn cà phê được chặt phá để trồng mới, đạt 44% kế hoạch. Dự kiến đến cuối năm 2025, tổng diện tích tái canh trên địa bàn tỉnh đạt 1.900ha. Hầu hết các vườn cà phê tái canh đều sinh trưởng, phát triển tốt. Nhiều vườn đã

Vườn cà phê của bà Trần Mai Hương ở thôn Cọp, xã Hướng Phùng

cho thu hoạch với năng suất bình quân đạt 15-17 tạ quả tươi/ha, đạt mục tiêu đề án đưa ra, cao hơn các vườn cà phê già cỗi từ 1,2-1,5 lần.

Đáng chú ý, Trung tâm Khuyến nông tỉnh cũng đã xây dựng mô hình tái canh cây cà phê chè bằng giống mới (Catimor và THA1) với 12 hộ tham gia, quy mô 30ha trong giai đoạn 2020-2022. Hiện nay, người dân đã nhân rộng lên 100ha với sản lượng ổn định khoảng 20 tạ quả tươi/ha.

Đặc biệt, năm 2023, với sự hỗ trợ của Tổ chức quốc tế về bảo tồn thiên nhiên tại Việt Nam (WWF-Việt Nam), tỉnh Quảng Trị đã thực hiện dự án cà phê nông lâm kết hợp, với mục tiêu đến năm 2027 sẽ chuyển đổi 2.500ha cà phê độc canh sang mô hình nông lâm kết hợp và tăng thu nhập 40% cho 2.000 hộ tham gia... Sau 2 năm thực hiện, Công ty Slow Forest Coffee đã liên kết với các hộ dân, hợp tác xã (HTX), tổ hợp tác, doanh nghiệp thực hiện chuỗi liên kết cà phê chất lượng cao nông lâm kết hợp thông qua việc xây dựng vùng nguyên liệu với diện tích 1.000ha, chủ yếu tập trung tại xã Hướng Phùng. Hiện tại, nhiều diện tích cà phê đang phát triển tươi tốt dưới tán cây ăn quả, cây bản địa, góp phần tăng thu nhập cho người dân.

Với diện tích hơn 4,5ha cà phê được trồng dưới tán cây gạo và cây ăn quả như mít, bơ..., vườn cà phê của bà Trần Mai Hương, ở thôn Cọp, xã Hướng Phùng, không khác gì khu rừng thu nhỏ với khí hậu mát mẻ, có nhiều loại chim, sóc, ong rừng... tìm đến. Sau 5 năm chuyển đổi sang hướng trồng

cà phê nông lâm kết hợp, bà Hương đã thu hoạch được thành quả. Theo bà Hương, tán cây che bóng mát, làm chậm quá trình phát triển giúp quả cà phê tích tụ được nhiều chất béo và các hợp chất hương vị, chín đều, không bị cháy nám, nhân to hơn bình thường và vị đường cao hơn. Hạt cà phê thu hoạch có hương vị phức tạp, đặc trưng, phù hợp với sản xuất cà phê đặc sản, được ưa chuộng và có giá bán cao hơn so với trồng đơn canh.

Bà Hồ Thị Xanh ở thôn Trầm, xã Khe Sanh, cũng đã chuyển sang trồng 0,5ha cà phê không gây mất rừng theo hướng hữu cơ, kết hợp cây che bóng như bơ, mít. Bà cho biết, thời gian đầu, năng suất cây cà phê có sụt giảm, nhưng đến nay năng suất đã cao hơn phương pháp độc canh truyền thống.

Ngoài ra, bà còn có thêm thu nhập từ mít và bơ. Cà phê của vườn được HTX Nông sản Khe Sanh thu mua với giá cao hơn thị trường, tăng giá trị vườn cà phê 10%-15%.

Giám đốc HTX Nông sản Khe Sanh Nguyễn Thị Hằng cho biết, nông dân hiện nay hoàn toàn có thể trồng cà phê theo hướng nông lâm kết hợp không gây mất rừng, sản phẩm đạt chất lượng cao và có thể tham gia vào quy trình kiểm soát nguồn gốc. Hiện tại, thông qua 3 tổ nhóm, HTX Nông sản Khe Sanh đã liên kết với 115 hộ dân trồng cà phê không gây mất rừng, theo hướng hữu cơ với tổng diện tích gần 200ha. Mỗi năm, HTX thu mua 700-1.000 tấn cà phê chất lượng cao. Năm 2025, sản phẩm Khe Sanh Coffee chế biến từ những hạt cà phê chất lượng cao, trồng theo hướng hữu cơ, không gây mất rừng của HTX Nông sản Khe Sanh đã được công nhận là sản phẩm OCOP 5 sao.

Bên cạnh đó, tỉnh cũng đã hỗ trợ xây dựng các chuỗi giá trị sản xuất cà phê bền vững, kết nối giữa các doanh nghiệp liên kết với các HTX, tổ hợp tác, nhóm hộ nông dân sản xuất cà phê ở các xã Hướng Phùng, Khe Sanh, với quy mô hơn 500ha; hỗ trợ sản xuất và tiêu thụ sản phẩm cà phê chất lượng cao, trong đó sản phẩm cà phê chè Hướng Hóa đã được bảo hộ nhãn hiệu tập thể “Khe Sanh” và hiện đang được triển khai chỉ dẫn địa lý. Nhiều sản phẩm cà phê bột, cà phê hạt rang của tỉnh cũng đã được chứng nhận sản phẩm OCOP từ 3-5 sao.

Giám đốc Trung tâm Khuyến nông tỉnh Trần Thanh Hải cho biết: “Trong bối cảnh thị trường trong nước và quốc tế đang siết chặt các quy định về nguồn gốc sản phẩm, việc tỉnh Quảng Trị triển khai đề án tái canh và phát triển cây cà phê theo hướng sinh thái, hữu cơ và nông lâm kết hợp là rất kịp thời. Cách làm này đang từng bước đáp ứng các quy định của EU về chống phá rừng và lộ trình cam kết giảm phát thải khí nhà kính. Đây cũng là mục tiêu hướng tới một hệ sinh thái cà phê Quảng Trị bền vững, gắn với tín chỉ carbon trong tương lai”.

THANH HOA

Trồng cà phê theo mô hình nông lâm kết hợp tại xã Hướng Phùng
- Ảnh: T.HOA

Người vợ của liệt sĩ Thành Cổ
Bà Phan Thị Biển Khơi (SN 1948), quê ở xã Đồng Trạch, huyện Bố Trạch, tỉnh Quảng Bình (cũ), nay là xã Đồng Trạch (Quảng Trị), là một người lính đã trải qua những năm tháng chiến tranh khốc liệt. Bà là vợ của liệt sĩ Lê Bình Chung, người lính đã hy sinh trong chiến dịch 81 ngày đêm bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị.

Câu chuyện tình yêu của hai người được nhiều người biết đến. Bởi lẽ, bà Khơi là chủ nhân của một trong những lá thư đặc biệt hiện đang được lưu giữ tại Bảo tàng Thành Cổ Quảng Trị. Lá thư ấy là minh chứng cho một mối tình đẹp ở nơi chiến tranh khốc liệt nhất.

Năm 1966, khi vừa tròn 18 tuổi, cô gái trẻ Phan Thị Biển Khơi đăng ký nhập ngũ. Sau khóa huấn luyện, chị được điều động về Tiểu đoàn 3, thuộc Tỉnh đội Quảng Trị (chiến trường B5). Tại đây, đầu năm 1969, chị gặp trung úy Lê Bình Chung (SN 1944), quê xã Quỳnh Mỹ, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An.

Mối tình đầu chân thành, nồng nàn đã trở thành động lực giúp hai người vượt qua những ngày tháng gian khổ, ác liệt nơi chiến trường. Yêu nhau được hơn một năm thì chị Khơi bị thương nặng và sốt rét hành hạ, phải ra Bắc điều trị, còn anh Chung tiếp tục ở lại chiến trường.

Đầu năm 1970, khi được đơn vị cho phép, trung úy Lê Bình Chung về quê người yêu và một đám cưới bình dị, ấm áp đã diễn ra. Vợ chồng chưa kịp bén hơi nhau, anh Chung đã phải vội vã quay lại đơn vị để tiếp tục chiến đấu.

Cuối năm 1970, cậu bé Lê Quảng An chào đời. Cái tên không chỉ ghép lại từ hai quê Quảng Bình-Nghệ An, gắn liền với niềm tin Bắc-Nam sum họp, mà còn chứa đựng hy vọng về một cuộc đời bình an cho đứa con thân yêu.

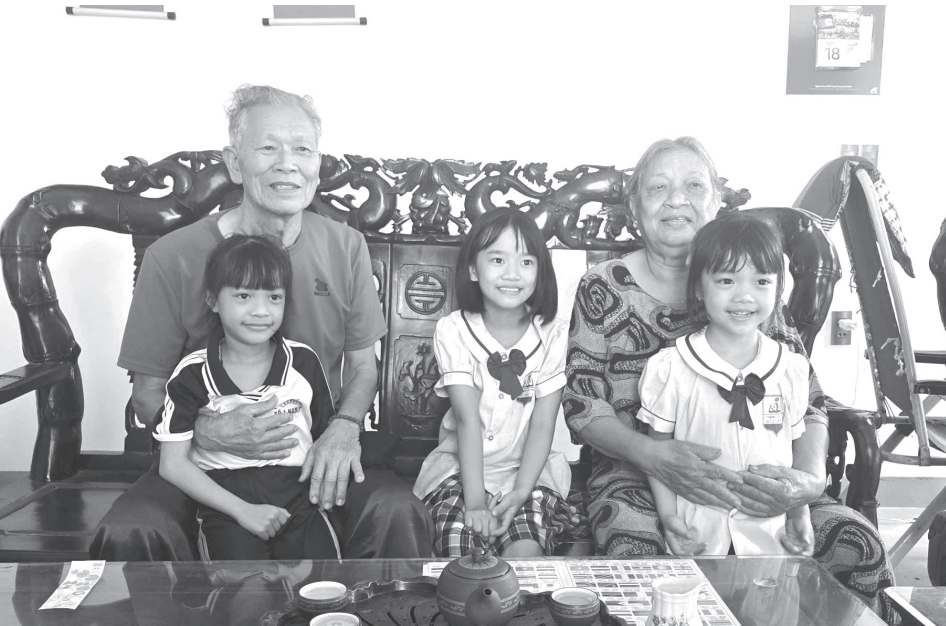
Chiến tranh đã đưa họ đến với nhau bằng tình yêu trong sáng nhưng cũng chính chiến tranh đã chia cắt họ vĩnh viễn. Tháng 8/1972, người lính Lê Bình Chung đã vĩnh viễn nằm lại chiến trường Thành Cổ khi cuộc chiến đang ở giai đoạn khốc liệt nhất, để lại người vợ hiền và đứa con thơ bé dại.

Bù đắp bằng những yêu thương
Những ngày bộ phim Mưa đỏ đang “đốt cháy” phòng vé, chúng tôi tìm đến nhà của bà Phan Thị Biển Khơi ở tổ dân phố 8-Bắc Lý, phường Đồng Thuận. Khác với những gì hình dung, người đón khách không phải là bà Khơi mà là một người đàn ông ngoài 80 tuổi, dáng chậm rãi, mặt nở nụ cười hiền.

Ông nhẹ nhàng cho biết mình là chồng của bà Khơi. Trong cuộc gặp gỡ này, chúng tôi được nghe câu

Gặp nhau trong khói lửa chiến tranh, hai người lính đến với nhau bằng một mối tình chân thành, trong sáng. Thế nhưng, chiến tranh khốc liệt đã làm dang dở hạnh phúc của họ, một người vĩnh viễn nằm lại chiến trường Thành Cổ, một người bươn chải nuôi con trong những tháng ngày gian khó. Mãi sau này, một người lính khác cùng chung cảnh ngộ mất mát, đã sẻ chia, bù đắp nỗi đau của đồng đội. Ba người lính ấy đã viết nên một câu chuyện tình thật đẹp, không chỉ là tình yêu đôi lứa, mà còn là tình người, tình đồng chí, đồng đội thiêng liêng, vượt lên trên mất mát, đau thương.

Chuyện tình của ba người lính...

Khoảnh khắc ấm áp của ông Hoàng Hữu Trạch và bà Phan Thị Biển Khơi bên các cháu -Ảnh: P.P

Bà Phan Thị Biển Khơi và anh Lê Quảng An-con trai liệt sĩ Lê Bình Chung -Ảnh: P.P

chuyện về ba con người, ba người lính đã đi qua chiến tranh. Ở đó, những mất mát, đau thương đã được tình yêu, tình người, tình đồng đội thiêng liêng bù đắp tất cả.

Sau khi chồng hy sinh, một mình bà Khơi vừa nuôi con, vừa tham gia công tác ở địa phương. Tại đây, bà gặp và quen ông Hoàng Hữu Trạch (SN 1942), ở Bắc Lý, Đồng Hới, Quảng Bình (cũ), một cán bộ quân đội công tác tại Tỉnh đội Quảng Bình.

Ông Trạch cũng là một người

lính có hoàn cảnh đặc biệt. Người vợ đầu vừa kết hôn được 3 năm đã qua đời vì sốt xuất huyết, khi ông đang tham gia chiến đấu ở chiến trường phía Bắc Quảng Trị, để lại cho ông hai đứa con thơ dại.

Cùng chung cảnh ngộ mất mát và mong muốn cho những đứa trẻ sớm mất cha, mất mẹ có một mái ấm, hai người lính đã quyết định về chung một nhà. Lễ cưới của họ diễn ra đơn sơ, lặng lẽ, với lời động viên của gia đình, bạn bè và đồng đội.

Dưới sự chăm sóc chu đáo của bà Khơi, những đứa trẻ thơ đã có một mái ấm. Ông Trạch yên tâm công tác, tiếp tục phục vụ quân đội, góp sức khắc phục hậu quả chiến tranh ở các miền quê bị bom đạn tàn phá nặng nề ở Quảng Trị, Huế. Năm 1991, ông Trạch về hưu với cấp bậc thượng tá, Phó Chỉ huy trưởng Chính trị Trường Quân sự tỉnh Quảng Bình (cũ).

Năm 2000, trong lúc thi công hệ thống thoát nước tại Thành Cổ, công nhân phát hiện một hầm trú ẩn chứa 5 hài cốt liệt sĩ, trong đó có liệt sĩ Lê Bình Chung. Trong suốt hành trình đưa hài cốt liệt sĩ Lê Bình Chung về an táng ở quê nhà, ông Hoàng Hữu Trạch luôn có mặt, sốt sắng lo toan chu toàn mọi công việc.

Hơn thế, hầu như năm nào, cứ đến ngày giỗ, ông Trạch đều tìm cách ra tận quê nhà của liệt sĩ Lê Bình Chung để cúng giỗ. Với ông Trạch, liệt sĩ Lê Bình Chung không chỉ là đồng đội mà còn là người thân yêu ruột thịt trong đại gia đình.

Sau ngày nên duyên, ông Trạch và bà Khơi có thêm ba người con. Tổng cộng họ có sáu người con đã trưởng thành và lập gia đình, cùng 16 cháu chắt nội ngoại. Trong đó vợ chồng anh Lê Quảng An hiện có hai con gái đang học đại học. Đại gia đình hiện sống quây quần, đầm ấm gần nhau ở tổ dân phố 8- Bắc Lý.

Trong mái ấm của ba người lính này, ký ức về liệt sĩ Lê Bình Chung được gìn giữ bằng sự tử tế, trọn vẹn nghĩa tình của ông Hoàng Hữu Trạch và tình yêu thương bao la của cả đại gia đình. Ở đó, những đứa trẻ lớn lên trong bình yên, yêu thương, đùm bọc. Và những người lính, bằng cách này hay cách khác, vẫn nắm tay nhau bước tiếp, vững vàng sau bão đạn chiến tranh.

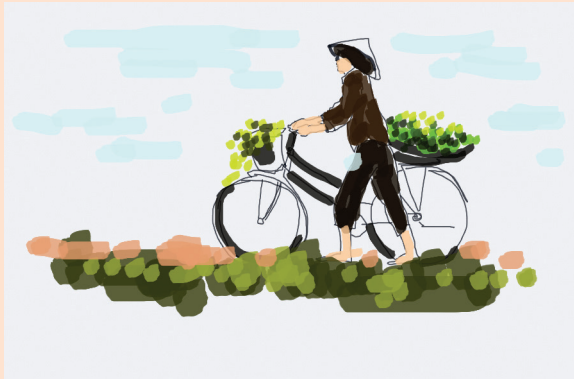
PHAN PHƯƠNG

● HOÀNG THUY ANH

Trường Sa

Mặt trời đồng xu vàng
rơi xuống bàn tay biển giọt sáng
trên boong tàu chúng tôi ướm gió
con sóng vỗ theo giấc mơ xa

Gạc Ma sắc đỏ ký ức
giữa hai nhịp thở ngược chiều
bên này bàng vuông reo gió
bên kia bê tông chắn khoảng không
Những ô cửa vàng treo trùng khơi
mở giọng nói người thủy thủ:
“Anh em ở lại, tôi đi đây...”
chó con run rẩy chờ
bóng người chưa kịp về

-Minh họa: LÊ NGỌC DUY

Mang Trường Sa về trong vỏ ốc
mỗi vòng xoắn một mùa bão
mỗi đường gân trắng lằn mây tháng năm
vọng âm nổi nhớ nghìn trùng

Tổ quốc không ở đâu xa
là hơi thở mặn trong lòng ốc nhỏ
là vệt nắng phai trên vai người thủy thủ
là ánh mắt neo phía chân trời.

● TRẦN THỊ TUYẾT THANH

Về thương tóc mẹ

Con về bên cạnh ngày xưa
Nhặt đôi sợi tóc nắng mưa của mình
Đem ra soi với bóng hình
Mà thương tóc mẹ mấy nghìn xa xăm...

Về soi gương, tìm nếp nhăn
Của ngày mẹ đội vành khăn tiễn chồng...
Bơ vơ của gánh, của gồng
Của chành chao... với tang bồng
đầy đưa...

Con về kịp tiếng gà trưa
Tưởng như gặp được tuổi thơ năm nào
Tìm nhà trước, kiếm nhà sau
Chỉ còn tóc mẹ trên đầu tóc con....

Tôi sinh ra ở miền Trung, nơi gió Lào bỏng rát mỗi mùa hè, mưa dầm lạnh thấu da trong mùa đông và bão tố thường xuyên trút xuống khiến đất trời nghiêng ngả. Có khi bão chỉ thoáng qua, như một lời cảnh tỉnh, nhưng cũng có khi dữ dội, để lại những vết hằn sâu trong ký ức mỗi người. Đối diện với thiên tai, người dân quê tôi như những thân cây dẻo dai, cúi mình trước gió mà không bao giờ gãy.

Trước khi bão đến, tiếng loa phát thanh trong xóm rền vang không dứt, nhắc nhở từng gia đình chuẩn bị phòng chống bão. Người lớn, trẻ nhỏ chạy ra ngõ, vào sân. Gương mặt ai cũng lo lắng nhưng ánh mắt vẫn ánh lên sự bình thản, như thể đã quen với những thử thách của đất trời. Các bà, các mẹ cặm cụi vo gạo, xếp hũ mắm, chai dầu, sắp lại những thứ thiết yếu trong nhà. Đàn ông thì leo mái ngói, buộc chặt tre nứa, gia cố hàng rào, chằng thêm tấm phên. Cả xóm như cùng một nhịp thở, đồng lòng chuẩn bị cho “cơn thịnh nộ” sắp tới.

Nhà tôi cũng thế. Như một thói quen đã hằn sâu, mẹ tỉ mỉ đóng chặt cửa sổ, dồn bàn ghế vào một góc, đổ đầy nước vào chum vại phòng khi mất điện, mất nước. Khuôn mặt mẹ nghiêm nghị, từng động tác chậm rãi nhưng dứt khoát, giống như người lính đã quen trận mạc. Tôi biết vì sao mẹ cẩn trọng như thế, bởi đã nhiều lần mẹ phải thức trắng đêm, chong đèn canh chừng từng hồi gió dữ. Tôi chỉ biết lặng lẽ ngồi trong góc phòng, dõi theo bóng dáng gầy gò dưới ánh đèn dầu vàng vọt mà lòng dâng lên bao cảm xúc: Thương mẹ, lo lắng, rồi bất lực vì chẳng thể giúp được gì. Bố đi công trường xa, ít khi được về

-Minh họa: LÊ NGỌC DUY

nhà. Vậy là những ngày giông gió, chỉ còn hai mẹ con tôi tựa vào nhau mà chống đỡ.

Ký ức về những đêm bão lớn như vẫn còn đó. Khi gió rít ngoài cửa, mái ngói ken kết, cả căn nhà run lên như thân thể mệt mỏi chống chọi với sức mạnh vô hình. Trong đôi mắt trẻ thơ của tôi, ngoài kia không chỉ là gió, là mưa mà có một con quái vật khổng lồ đang gào thét, phá tung tất cả. Tôi co ro, run rẩy rồi vùi mặt vào lòng mẹ, như tìm nơi trú ẩn bình yên nhất. Ôn trời, nhà tôi được dựng trên gò cao, lại kiên cố, nên dù sợ

hãi tôi vẫn an tâm. Thế nhưng, ngay lúc ấy, nỗi lo lại dâng trào khi tôi nghĩ đến Thảo, đứa bạn thân ở cuối xóm, sát mép con sông lớn. Mỗi mùa lũ, nước thường dâng ngập sân nhà nó. Tôi tự hỏi liệu căn nhà nhỏ của Thảo có đủ sức chống chọi với cơn gió hung hãn ngoài kia hay không. Liệu bạn mình có được cuộn tròn trong vòng tay mẹ, an yên như tôi lúc này, hay đang hoảng hốt nhìn dòng nước chực chờ ngoài ngõ?

Mưa trút xuống, nặng hạt và dồn dập, như muốn cuốn phăng đi tất cả. Con đường làng quen thuộc bỗng

biến thành dòng suối đục ngầu, nước dâng tràn bờ rào, cuốn theo lá rụng, cành khô. Vườn cây tiêu điều, nghiêng ngả trong gió. Thế nhưng, người dân quê tôi vẫn không nao núng. Dưới ánh đèn dầu leo lét hắt bóng lên mái nhà ướt sũng, những bàn tay chai sạn vẫn kiên nhẫn chằng buộc từng tấm phên, vá lại những khoảng trống gió lùa.

Mùa bão quê tôi không chỉ là nỗi lo cơm áo, là cuộc vật lộn với thiên nhiên, mà còn là mùa của tình người. Khi ngoài trời gió giông gào thét, trong xóm những ngọn đèn dầu vẫn lập lòe sáng. Người này ghé sang nhà người kia, trao nhau gói gạo, hạt muối, vại chai nước hay đơn giản chỉ là cái nắm tay, một lời động viên ấm áp. Giữa mịt mù mưa gió, người ta vẫn thấy sáng lên ngọn lửa của yêu thương, của sẻ chia và nghĩa tình miền Trung bền bỉ như chính dải đất này.

Mẹ tôi thường bảo: “Bão đến rồi đi, nhưng tình thương thì còn ở lại”. Quả thật, sau mỗi trận bão, khi mái ngói còn ngổn ngang, vườn cây xác xơ, người dân quê tôi cùng nhau dựng lại cuộc sống. Tiếng chổi quét sân, tiếng người gọi nhau í ới, tiếng cười xen trong nhọc nhằn... tất cả hòa vào nhau thành bản nhạc hồi sinh.

Thương lắm con người miền Trung, nơi đất chật, thời tiết khắc nghiệt, nơi bão tố đã trở thành một phần đời sống. Ở đó có ngọn sóng dữ nhưng cũng có những trái tim rộng lớn, kiên cường như núi đá, dẻo dai như cát biển, của tình làng nghĩa xóm, của sự gắn kết bền chặt. Như những mái nhà nhỏ bé nhưng kiên cố giữa bão giông, con người quê tôi vẫn luôn đứng vững trước mọi sóng gió cuộc đời...

LINH CHÂU

Tề nơi di sản “giao duyên”

Lâu nay, Quảng Trị nổi bật với sự đa dạng, phong phú của các di sản văn hóa phi vật thể, trong đó có 18 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Thời gian qua, các câu lạc bộ (CLB) văn hóa dân gian trên địa bàn tỉnh đã có nhiều nỗ lực để bảo tồn và phát huy di sản, đặc biệt là thời điểm sau sáp nhập. Trong đó, việc tăng cường kết nối, giao lưu, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm giữa các CLB đóng vai trò quan trọng. Nhiều “điểm hẹn” di sản từ đó đã được hình thành, góp phần “giao duyên” cho các kho báu tinh thần của cha ông.

Giữa tháng 9 vừa qua, tại Trung tâm Văn hóa-Thông tin và Truyền thông Lệ Thủy, CLB Nghệ nhân Hồ khoan Lệ Thủy đã tổ chức chương trình giao lưu với 14 CLB văn hóa dân gian tham gia, đáng chú ý là sự góp mặt của CLB Dân ca Sông Hiến đến từ xã Vĩnh Linh. Đến với chương trình giao lưu, CLB Dân ca Sông Hiến tham gia với 20 thành viên, trong đó có cả ban cổ vấn. Trước khi buổi giao lưu chính thức diễn ra, các thành viên CLB đã tranh thủ thời gian tập luyện với tinh thần phấn khởi, háo hức. Cả 2 tiết mục của CLB đều là dân ca Bình Trị Thiên, trong đó 1 tiết mục đặc biệt có sự kết hợp, đan xen giữa hò giã gạo Quảng Trị và hò khoan Lệ Thủy. Đây chính là điểm nhấn ấn tượng của chương trình.

Nghệ nhân ưu tú (NNUT) Nguyễn Thanh Hồng, Chủ nhiệm CLB Dân ca Sông Hiến (xã Vĩnh Linh) vui mừng chia sẻ, đây là sân chơi rất ý nghĩa cho các CLB văn hóa dân gian trên địa bàn tỉnh Quảng Trị tham gia giao lưu, chia sẻ, thắt chặt thêm tình đoàn kết, gắn bó giữa các CLB và đội ngũ các nghệ nhân, cũng như những người đam mê nghệ thuật truyền thống dân gian. Hai tỉnh Quảng Trị và Quảng Bình (cũ) vốn có nét chung về hò giã gạo và hò khoan Lệ Thủy, do đó, những cuộc giao lưu chính là cơ hội vàng để cùng học hỏi, trao đổi, từ đó hai di sản văn hóa phi vật thể quốc gia được biết đến nhiều hơn, có thêm đất diễn để lan tỏa giá trị truyền thống.

Tham gia chương trình và cùng biểu diễn trong một tiết mục của CLB Nghệ nhân hồ khoan Lệ Thủy, anh Hoàng Minh (xã Hiếu Giang) có những cảm xúc thật đặc biệt. Anh tâm sự, anh quê gốc ở xã Cam Lộ, sinh sống ở xã Hiếu Giang, nhưng vì yêu thích hò khoan Lệ Thủy, anh đã

Một tiết mục của CLB Nghệ nhân hồ khoan Lệ Thủy
-Ảnh: M.N

CLB Dân ca Sông Hiến (xã Vĩnh Linh) tập luyện trước khi biểu diễn

- Ảnh: M.N

theo CLB sinh hoạt suốt thời gian dài. Đây là lần biểu diễn thứ hai của anh với CLB. Thời gian tới, anh sẽ tiếp tục là “cầu nối” giữa hai vùng đất, mang di sản hò khoan Lệ Thủy và hò giã gạo Quảng Trị đến với người dân, nhất là thế hệ trẻ. Qua đó, góp phần bảo tồn, phát huy giá trị các di sản.

Có thể nói, chương trình giao lưu nhằm gìn giữ và phát huy giá trị di sản hò khoan Lệ Thủy; tạo không gian giao lưu, trao đổi, học hỏi giữa các CLB, góp phần nâng cao năng lực thực hành di sản. Qua đó, bồi đắp tình yêu quê hương, đất nước, niềm tự hào dân tộc và xây dựng đời sống văn hóa tinh thần phong phú, lành mạnh. Với sự có mặt của CLB Dân ca Sông Hiến, chương trình còn là “cầu nối” giữa các di sản quốc gia (hò khoan Lệ Thủy và hò giã gạo Quảng Trị), giữa các CLB và nghệ nhân trên địa bàn tỉnh Quảng Trị, thắt chặt thêm tình đoàn kết, gắn bó, mở ra nhiều cơ hội kết nối tiếp theo. Đồng thời,

đây cũng là dịp để khán giả Lệ Thủy biết nhiều hơn về hò giã gạo Quảng Trị.

Theo NNUT Nguyễn Thị Lý (nghệ nhân Hải Lý), Chủ nhiệm CLB Nghệ nhân hồ khoan Lệ Thủy, tham gia giao lưu, các CLB đã mang đến những tiết mục hò khoan Lệ Thủy, dân ca Bình Trị Thiên... đặc sắc, hấp dẫn, được người xem đánh giá cao. Nhiều tiết mục cho thấy sự đầu tư công phu về trang phục, đạo cụ và sự luyện tập kỹ càng, chín chu, kết hợp hài hòa nhiều thể loại dân ca Bình Trị Thiên, làm nổi bật cái hay, cái đẹp của hò khoan Lệ Thủy. Đặc biệt, tiết mục kết hợp giữa hò khoan Lệ Thủy và hò giã gạo Quảng Trị của CLB Dân ca Sông Hiến đã nhận được sự cổ vũ nhiệt tình.

“Sắp tới, CLB mong muốn tiếp tục nhận được sự quan tâm, hỗ trợ của cấp ủy Đảng, chính quyền, tổ chức, đoàn thể địa phương và Sở Văn hóa-Thể thao và Du lịch để lan tỏa giá trị hò khoan Lệ Thủy

đến với người dân, nhất là thời điểm sau sáp nhập như hiện nay. Định hướng của CLB là đẩy mạnh hơn nữa công tác trao truyền di sản hò khoan đến với người trẻ, nhất là trong trường học với các cách làm sáng tạo, hiệu quả”, NNUT Nguyễn Thị Lý cho biết thêm.

Thành công của chương trình giao lưu đến từ sự nhiệt tình, nỗ lực, tinh thần trách nhiệm cao trong quá trình tổ chức của CLB Nghệ nhân hồ khoan Lệ Thủy. Cùng với đó là sự tham gia tích cực, hăng hái và không nề hà khó khăn của các CLB văn hóa dân gian. Đặc biệt là sự hỗ trợ tích cực từ cấp ủy, chính quyền xã Lệ Thủy, Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thông Lệ Thủy để không chỉ những chương trình giao lưu giữa các CLB mà nhiều hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị di sản khác cũng được triển khai hiệu quả. Phó Giám đốc Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thông Lệ Thủy Hà Văn Lam cho hay, thời gian qua, đơn vị đã tạo mọi điều kiện để các CLB văn hóa dân gian trên địa bàn tham gia hoạt động tập huấn, bồi dưỡng, trao truyền, kết nối di sản, nhất là các chương trình giao lưu, trao đổi, chia sẻ... Bên cạnh hò khoan Lệ Thủy, các di sản văn hóa khác cũng được gìn giữ, phát huy giá trị và tiếp tục được quảng bá, giới thiệu, lan tỏa đến người dân.

Kỳ vọng thời gian tới, sẽ có nhiều hơn nữa những chương trình giao lưu ý nghĩa triển khai trên địa bàn tỉnh Quảng Trị để các giá trị di sản tiếp tục được bảo tồn và phát huy, tiếp sức cho nỗ lực phát triển du lịch của địa phương.

MAI NHÂN

“Tỉ phú” của sự tử tế

Chị Sang trao cơm từ thiện cho bệnh nhân

-Ảnh: Q.H

Không giàu có, dư dả nhưng chị Hồ Thị Thu Sang (SN 1981) vẫn được mọi người gọi là “tỉ phú”. Cái tên ấy ra đời sau nhiều việc làm tử tế mà chị thầm lặng đóng góp cho đời trên vai còn trĩu nặng khó khăn.

Hộ nghèo làm từ thiện

Tham gia chuyến thiện nguyện ở thôn Xi Núc, xã Lao Bảo, hình ảnh một người phụ nữ lưng đeo đai y tế, tay chân không ngơi nghỉ với công việc để lại ấn tượng sâu sắc trong tôi. Hội Chi hội trưởng phụ nữ thôn Xi Núc Nguyễn Thị Hoàng Yến mới biết, người phụ nữ ấy tên là Thu Sang. Trước khi nhập viện phẫu thuật cột sống, chị Sang được một nhà hảo tâm nhờ nấu hộ 300 suất ăn phục vụ người nghèo. Vì thế, vừa rời viện, chị đã bắt tay thực hiện ngay lời hứa, không cho phép mình ngơi nghỉ. “Chị Sang đã nhiều lần đến với bà con thôn Xi Núc, khi tặng quà, lúc nấu những bữa ăn ngon... Chị là niềm vui của chúng tôi”, chị Yến chia sẻ.

Trong căn bếp “dã chiến”, chị Thu Sang kể, bản thân từng “mang ơn”

những bữa cơm từ thiện. Đó là lúc chị theo chồng lên Tây Nguyên làm ăn. Dẫu chăm chỉ lao động nhưng vợ chồng chị thường xuyên đối diện với cảnh “được mùa, mất giá”. Có lần, một trận sốt rét rừng kéo đến, chị Sang gần như không gượng dậy nổi. “Tôi nhập viện khi trong túi chỉ còn ít tiền. Bấy giờ, những bữa cơm từ thiện đã... cứu cánh tôi”, chị Sang kể.

Trở về sau trận ốm, chị Thu Sang luôn muốn làm gì đó để tri ân cuộc đời vì đã giúp mình được sinh ra lần thứ hai. Thế nhưng, điều ấy không hề dễ đối với một nông dân nghèo như chị. Cuối cùng, chị quyết định hồi hương, chọn xã Lao Bảo để sinh sống. Thời điểm đó, thấy gia đình chị quá khó khăn, chính quyền địa phương đã hỗ trợ một phần kinh phí để xây nhà tình thương. Nghĩa cử ấy khiến chị Sang rất xúc động, thêm quyết tâm ngược xuôi theo những chuyến xe từ Lao Bảo về Diên Sanh buôn bán, vực dậy kinh tế. Chị Sang tâm sự: “Từ “nghèo” có 5 chữ cái, vậy mà tôi phải mất cả chục năm trời để... đánh vắn. Khi nỗi lo cơm áo dần vơi, tôi nghĩ đã đến lúc tri ân cuộc đời”.

Để thực hiện dự định, mỗi ngày, chị

Sang đều trích ra một khoản tiền nhỏ. Không tham vọng nhiều, chị xác định bắt đầu bằng việc hỗ trợ những người nghèo xung quanh. Món quà chị Sang trao tặng đôi khi chỉ là vài cân gạo, thùng mì tôm, tấm áo mới... Thấy niềm vui trên gương mặt người nhận, chị như tìm thấy chân ái của đời mình. Cũng từ đây, chương trình “Quà cho người nghèo” ra đời. Hằng tháng, chị Sang đều trích tiền túi mua khoảng 20 suất quà, trị giá 300-500 nghìn đồng/suất cho các hộ dân khó khăn. Việc làm tốt đẹp đó đã được chị duy trì suốt 6 năm qua.

Vay tiền nấu cơm “0 đồng”

Những tháng ngày thầm lặng làm việc thiện, ký ức về bát cơm ấm lành đến với mình lúc khó khăn nhất vẫn luôn hiện diện trong tâm trí chị Thu Sang. Đó là động lực thôi thúc chị nấu cơm chay dành tặng người nghèo. Sau quá trình thử nghiệm, đầu năm 2022, chị Sang mở quán cơm “0 đồng” tại xã Diên Sanh. Mỗi tháng, chị duy trì 4 ngày phục vụ cơm miễn phí.

Với một người phụ nữ bận rộn buôn bán, thường xuyên đi về giữa hai miền quê, việc mở và duy trì quán cơm từ thiện là điều không dễ. Đến lịch, chị Sang phải dậy từ mờ sáng, đi chợ chọn mua những thực phẩm tươi ngon nhất. Để có hơn 100 suất cơm chay, chị làm luôn tay. Tranh thủ thời gian, chị còn trò chuyện, hỏi han các vị khách đặc biệt để điều chỉnh cách nấu nướng, phục vụ. Vì thế, ai đến quán cũng trở về với niềm vui.

Vất vả phục vụ hơn 100 khách mỗi lần mở quán nhưng chị Sang vẫn chưa thể yên lòng. Bởi, chị biết vẫn còn nhiều người khuyết tật, neo đơn, già cả... trong vùng chưa thể tự đến với mình. Từ đây, mong muốn mang cơm từ thiện tới tận tay các địa chỉ cần giúp đỡ dấy lên trong lòng chị Sang. Đó là lý do thôi thúc chị tăng số lượng suất cơm, rồi thu xếp thời gian, công việc để mang đến tận nhà cho một số trường hợp. “Ngày nắng

còn đỡ, mỗi lúc mưa gió, bão bùng, con đường trở nên xa hơn. Nghĩ bà con chờ mình, tôi lại càng cố thêm động lực”, chị Sang kể.

Từ ngày mở quán cơm “0 đồng”, chị Thu Sang được nhiều người biết tới hơn. Một số bệnh nhân nghèo thường xuyên nhắn tin, liên lạc với chị chia sẻ về những khó khăn. Đó cũng chính là lý do thôi thúc chị Sang mang những bữa cơm “0 đồng” đến các bệnh viện, trung tâm y tế.

Lo áo quan cho người đứng

Trong tháng ngày miệt mài làm việc thiện, nhiều lần, trái tim chị Thu Sang thắt lại khi biết một số gia đình không xoay sở nổi một chiếc áo quan cho người thân qua đời. Tiếng khóc của họ chứa đựng cả sự tủi thân, bất lực... Là một người phụ nữ, chị Sang hiểu điều đó. Vì thế, chị quyết lo áo quan cho các hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.

Vì thế, mỗi lần hay tin ai đó cần áo quan, chị lại gác mọi việc để đến tận nơi tìm hiểu. Trở về, chị Sang viết bài, đăng tải lên mạng xã hội, huy động sự giúp sức của mọi người. Vượt qua sự ngại ngùng, chị điện thoại cho tất cả những người đồng chí hướng, nhà hảo tâm để tìm kiếm sự giúp đỡ. Chỉ khi vận động đủ số tiền, chị mới yên lòng. Tính đến nay, chị Sang đã chung tay giúp gần 20 trường hợp có kinh phí mua áo quan. Sau khi hỗ trợ đột xuất, chị còn quay lại giúp đỡ các gia đình.

Thấy chị Thu Sang miệt mài làm việc thiện trong khi cuộc sống còn khó khăn, nhiều người lấy làm lạ, thậm chí lời vào, tiếng ra. Điều đó đôi khi khiến chị Sang phiền lòng. Thế nhưng, chị hiểu bản thân không thể chờ đến lúc trở thành tỉ phú mới làm việc thiện. Bởi, hằng ngày, trái tim thiện lương vẫn không ngừng thôi thúc chị. Nhờ nó, chị đã trở thành một tỉ phú rất đặc biệt-“tỉ phú” của sự tử tế.

QUANG HIỆP

Đầu làng... cuối phố

- Mấy ngày nay, thông tin được cập nhật nhiều nhất trên zalo của khu phố tôi là về diễn biến của cơn bão số 10. Vì thế, theo thói quen, hẳn có thông báo là nhà nào cũng vào xem khu phố có thông tin gì mới không. Hôm đó, có một thông báo liên quan đến chuyện mưa bão nhưng tâm điểm lại liên quan đến con người...

- Chuyện nhà bà M. và ông T. chứ gì? Tôi ở khác khu phố mà cũng nghe loáng thoáng.

- Hai nhà này ở cạnh nhau. Đợt này mưa to, nước từ mái tôn nhà bà M. chảy sang vườn nhà ông T., thoát không kịp nên chảy ngược vào nhà. Ông T. quay

clip đưa lên nhóm zalo khu phố kèm theo những câu rất khó nghe. Bà M. thấy vậy cũng nhắn lên nhóm, cho rằng cách làm của ông T. thiếu tế nhị. Rồi bà khẳng định, lỗi ở đây là do ông trời chứ không phải do bà. Với cách giải thích đó, mâu thuẫn lại càng bùng lên...

- Đúng là do ảnh hưởng của bão nên những ngày qua mưa to thật. Nhà cửa trong khu phố lại liên tiếp nếu cứ quy kết do mái tôn nhà bà M. khiến nước ngập nhà ông T. cũng hơi phiền diện. Chưa kể, một số người lại chia sẻ video, chụp màn hình hai bên cãi nhau rồi lan truyền rộng rãi. Cứ thế, thông tin một chiều lan dài sang các khu phố khác.

- Sự việc sau đó được làm rõ, là do bà M. mới làm thêm mái tôn che mưa nhưng không làm máng thoát nước. Con cái đi làm xa nên mọi việc bà M. cứ khoán hết cho thợ, vì thế khi bị “quy kết” cố tình dẫn nước sang nhà hàng xóm, bà không chịu. Phần ông T. chưa tìm hiểu, chưa nhắc nhở đã khẳng định hàng xóm ăn ở “không có trước có sau”. Bão thiên nhiên tan rồi mà “bão lòng người” vẫn cứ cuộn dâng khiến khu phố phải vào cuộc.

- Một “cơn bão” khác cũng không kém phần ác liệt, đó là “bão dư luận” khi không ít người tùy vào mối quan hệ cá nhân với ông T. hay bà M. để phát tán

thông tin một chiều mà không bận tâm đến sự thật câu chuyện. Người không thích bà M. thì cho rằng ông T. đúng và ngược lại. Người ta thường nói, “một nửa sự thật không phải là sự thật” là vậy...

- Cũng may tổ hòa giải khu phố đã vào cuộc kịp thời, tránh để “cái sảy này cái ung”. Ông T. hiểu cách làm của mình không khéo léo, vô tình khoét sâu thêm mâu thuẫn. Bà M. sau đó cũng đã hiểu và gọi thợ lắp đặt lại đường dẫn nước sao cho nước mưa từ mái nhà, công trình xây dựng của mình không chảy xuống đất, vườn của nhà hàng xóm. Vậy là vụn cả đôi đường.

HÀ VY

Đừng để “cái sảy này cái ung”!

Không chủ quan với bệnh tăng huyết áp

Năm 2017, bà Phan Thị Bình (SN 1958), ở xã Hoàn Lão được đưa vào Bệnh viện hữu nghị Việt Nam - Cuba Đồng Hới trong tình trạng chóng mặt, đau đầu, cơ thể toát mồ hôi lạnh. Qua quá trình thăm khám, các bác sĩ chẩn đoán bà bị tăng huyết áp với chỉ số đo cao, đi kèm các bệnh lý về đái tháo đường và rối loạn mỡ máu. Nhờ được điều trị kịp thời và duy trì việc uống thuốc đều đặn, 8 năm qua, bệnh tình của bà đã thuyên giảm đáng kể. Tuy nhiên, cách đây không lâu, các triệu chứng như: Mệt mỏi, nặng đầu, mất ngủ kéo dài khiến bà Bình một lần nữa phải nhập viện trở lại. “Tăng huyết áp khiến cơ thể tôi luôn mệt mỏi, nặng nề, khó tập trung vào công việc và sinh hoạt hằng ngày. Hiện tôi đang được bác sĩ theo dõi, chỉ mong các chỉ số trở lại bình thường để sớm được về nhà”, bà Bình nói.

Không may mắn như bà Bình, ông Nguyễn Đức Hạnh (SN 1963), ở xã Bắc Trạch bị biến chứng nặng nề của việc kiểm soát huyết áp không tốt. Tăng huyết áp hơn 10 năm qua khiến ông bị tai biến mạch máu não 5 lần, để lại cho ông di chứng yếu nửa người bên trái. Đáng nói, căn bệnh vốn tưởng chừng chỉ là bệnh của người già nay lại càng “trẻ hóa”. Trường hợp của anh N.V.G (SN 1993), ở phường Đông Hà là một ví dụ. Biết mình bị tăng huyết áp nhưng do tâm lý chủ quan và ngại phải uống thuốc huyết áp suốt đời nên anh G. cố tình “quên” bệnh. Chỉ đến khi những triệu chứng khó chịu liên tục xuất hiện, anh G. mới đến bệnh viện để thăm khám. “Ban đầu chỉ thấy mặt nóng phừng phừng, sau gáy căng tức, tưởng chỉ là mệt mỏi do làm việc căng thẳng, ai ngờ khi đo huyết áp đã lên tới 155/90 mmHg. Trước đây, bác sĩ kê đơn mà tôi không uống. Đến nay mới thấy lo, sợ nhất là sẽ bị đột quỵ”, anh G. nói.

Ghi nhận tại Bệnh viện hữu nghị Việt Nam-Cuba Đồng Hới trong những năm trở lại đây, tỉ lệ bệnh nhân nhập viện vì bệnh tăng huyết áp có sự tăng lên đáng kể, nằm rải rác ở nhiều chuyên khoa hệ nội, đặc biệt là ở khoa Nội tổng hợp lão khoa, nơi tập trung điều trị bệnh lý ở người cao tuổi. Tăng huyết áp có

Bác sĩ kiểm tra sức khỏe cho bệnh nhân bị bệnh cao huyết áp

- Ảnh: T.P

thể chia thành 2 nhóm chính gồm: Tăng huyết áp chưa có biến chứng và tăng huyết áp có biến chứng. Trong đó, tăng huyết áp chưa có biến chứng thường được phát hiện tình cờ khi đo huyết áp hoặc bệnh nhân xuất hiện những biểu hiện như: Đau đầu, chóng mặt, hoa mắt, mệt mỏi, mất ngủ, khó tập trung, hồi hộp, cảm giác nóng bừng mặt, ù tai, nhìn mờ thoáng qua. Đối với nhóm tăng huyết áp có biến chứng, thường xuất hiện ở những trường hợp cấp cứu nội khoa. Các triệu chứng gắn liền với tổn thương cơ quan đích cấp tính: Đau đầu dữ dội, rối loạn ý thức, lú lẫn,

co giật, yếu liệt, nói khó, đau ngực, khó thở, đánh trống ngực, mất thị lực, tiểu ít, phù. Đo huyết áp tăng cao $\geq 140/90$ mmHg, trong cấp cứu $>180/120$ mmHg.

Theo bác sĩ CKI Võ Thị Lan Phương, khoa Nội tổng hợp – Lão khoa, Bệnh viện hữu nghị Việt Nam-Cuba Đồng Hới, 90%-95% tăng huyết áp là nguyên phát, có liên quan nhiều yếu tố nguy cơ như: Di truyền, tiền sử gia đình, tuổi cao, béo phì, ít vận động, ăn nhiều muối, uống rượu bia, hút thuốc lá, stress kéo dài; 5%-10% còn lại là do bệnh nền gây tăng huyết áp như: Bệnh thận mạn, hẹp động mạch

thận, cường Aldosteron, hội chứng Cushing, u tủy thượng thận, cường giáp, hẹp eo động mạch chủ, thuốc (corticoid, thuốc tránh thai, giảm đau kháng viêm...).

Đặc biệt, căn bệnh này ngày càng “trẻ hóa” do lối sống và chế độ ăn uống của người trẻ khi ăn nhiều đồ chiên xào, nhiều muối, ít vận động, thức khuya dẫn đến rối loạn chuyển hóa. “Bệnh tăng huyết áp nếu không được kiểm soát tốt có thể gây ra những biến chứng rất nguy hiểm. Bệnh gây biến chứng ở não như: Nhồi máu não, xuất huyết não, đột quỵ, để lại di chứng liệt, mất ngôn ngữ; biến chứng tim mạch như: suy tim, nhồi máu cơ tim, phình bóc tách động mạch chủ; biến chứng ở thận như: Tổn thương cầu thận, suy thận, phải lọc máu định kỳ. Ngoài ra, bệnh còn gây biến chứng mắt như: Tổn thương võng mạc, nguy cơ mù lòa”, bác sĩ Phương thông tin.

Chia sẻ thêm về cách phòng ngừa bệnh tăng huyết áp, bác sĩ Phương cho rằng cần duy trì chế độ ăn hợp lý, ăn nhiều rau, trái cây, ngũ cốc nguyên hạt, cá, giảm đồ chiên rán, hạn chế đường, đồ ngọt chế biến sẵn. Duy trì cân nặng hợp lý, tăng cường vận động, ít nhất 30 phút/ngày hoạt động thể lực vừa, tránh ngồi lâu. Hạn chế rượu bia, không hút thuốc lá, tránh khói thuốc lá thụ động, ngủ đủ giấc 7-8 giờ/ngày, nghỉ ngơi hợp lý. Bệnh nhân tăng huyết áp cần tuân thủ thuốc điều trị theo chỉ định của bác sĩ với phương châm dùng thuốc đúng, đủ, đều. Ngoài ra người bệnh cần theo dõi huyết áp định kỳ tại nhà, tái khám đều đặn, điều chỉnh lối sống như dự phòng ban đầu, kiểm soát bệnh đái tháo đường, rối loạn lipid máu, bệnh thận đi kèm. Đặc biệt cần tái khám sớm khi có triệu chứng bất thường như đau ngực, khó thở, liệt nửa người, nhìn mờ. “Với những người đã được chẩn đoán bị bệnh tăng huyết áp cần sử dụng thuốc đều đặn theo chỉ định của bác sĩ, tuyệt đối không được tự ý dừng thuốc, bởi huyết áp chỉ ổn định khi có thuốc hỗ trợ. Việc ngừng thuốc đột ngột có thể khiến huyết áp tăng vọt, dễ gây đột quỵ, nhồi máu cơ tim”, bác sĩ Phương khuyến cáo.

TRÚC PHƯƠNG

CÁC TRƯỜNG HỢP CHỈ SỐ HUYẾT ÁP TĂNG THƯỜNG GẶP:

Vô căn: Đây là tình trạng chỉ số tăng cao không xác định được nguyên nhân, chiếm khoảng 90% trong các trường hợp. Tình trạng này có thể gặp phải ở mọi lứa tuổi nhưng thường thấy nhất ở tuổi trung niên.

Thứ phát: Là những trường hợp xác định được nguyên nhân trực tiếp của bệnh, chiếm khoảng 10% các trường hợp mắc bệnh. Tuy nhiên tình trạng này có thể chữa khỏi nếu xác định và điều trị đúng nguyên nhân.

Ẩn giấu: Đây là tình trạng huyết áp thường xuyên tăng khi đo tại nhà nhưng lại bình thường khi đo tại phòng khám hoặc bệnh viện.

Chỉ số huyết áp tăng về đêm: Tình trạng này xảy ra khi chỉ số đo ban đêm cao hơn ban ngày, thường $\geq 110/65$ mmHg. Tình trạng này thường xảy ra ở người lớn tuổi, người mắc các bệnh lý nền như đái tháo đường, bệnh thận mạn, hội chứng ngưng thở khi ngủ...

Tâm thu đơn độc: Là tình trạng thường gặp ở người lớn tuổi, xảy ra khi huyết áp tâm thu cao hơn 140 mmHg và huyết áp tâm trương thấp hơn 90 mmHg. Tình trạng này có thể dẫn đến nhiều biến chứng nguy hiểm nếu không được kiểm soát hiệu quả.

Hội chứng áo choàng trắng: Là tình trạng chỉ số tăng cao khi đo tại phòng khám/bệnh viện nhưng bình thường khi ở nhà. Đây là dạng trái ngược với tăng ẩn giấu.

Kháng trị: Là tình trạng chỉ số tăng cao không kiểm soát được, ngay cả khi người bệnh đang được điều trị từ trên 3 loại thuốc huyết áp với liều tối đa, trong đó có thuốc lợi tiểu.

Cấp cứu: Tình trạng cấp cứu xảy ra khi chỉ số đo được $\geq 180/120$ mmHg kèm một trong các dấu hiệu: Co giật, lừ đừ, nhìn mờ, nôn ói, hôn mê, khó thở, đau tức ngực dữ dội. Khi đó thì người bệnh cần được đưa đến bệnh viện cấp cứu kịp thời để giảm tỉ lệ biến chứng và cải thiện tiên lượng bệnh.

Tuyển thủ U23 Việt Nam Võ Anh Quân và những bước tiến vững chắc

Ngày 30/9 vừa qua, Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) thông báo: Đội tuyển U23 Việt Nam hội quân trở lại từ ngày 4/10 nhằm chuẩn bị cho SEA Games 33 và vòng chung kết giải bóng đá U23 châu Á 2026. Trong danh sách tập trung lần này có tên cầu thủ Võ Anh Quân (SN 2004). Đây là niềm vui lớn đối với chàng trai Quảng Trị khi có thêm trải nghiệm mới để trưởng thành về mọi mặt, đặc biệt là cơ hội được cống hiến hết mình cho đội tuyển U23 Việt Nam, mang đến những cung bậc cảm xúc thăng hoa cho người hâm mộ.

Không ngừng vươn xa

Trò chuyện với phóng viên, cầu thủ Anh Quân vui vẻ chia sẻ: “Với tôi, được khoác áo đội tuyển U23 Việt Nam là niềm vinh dự và hạnh phúc. Đó cũng là động lực để tôi phát triển bản thân từng ngày, nhất là hoàn thiện chuyên môn, bản lĩnh thi đấu và giữ mãi khát vọng cống hiến cho bóng đá Việt Nam”.

Anh Quân quê ở tổ dân phố 14, phường Đồng Thuận. Năng khiếu bóng đá của Quân sớm bộc lộ trong các giải bóng đá học đường, nổi bật nhất là giành cúp vô địch giải bóng đá U11 tỉnh Quảng Bình (cũ) và danh hiệu cầu thủ xuất sắc nhất giải. Cũng từ đây, cậu bé đã được đại diện Trung tâm Đào tạo bóng đá trẻ (PVF) tuyển chọn. “Khi trở thành học viên PVF, tôi biết mình đã có cơ hội theo đuổi bóng đá chuyên nghiệp. Tuy nhiên, đó mới chỉ là khởi đầu bởi chặng đường phía trước với nhiều thách thức, đòi hỏi phải cố gắng từng ngày”, Quân cho hay.

Với sự thông minh, nhanh nhẹn và ý chí cầu tiến, Quân nhanh chóng bắt nhịp vào môi trường mới. Chỉ trong một thời gian ngắn, cậu bé đến từ Quảng Trị được nhiều huấn luyện viên (HLV) đánh giá cao thái độ nghiêm túc trong tập luyện, ham học hỏi, nhất là luôn biết phát huy những ưu điểm về kỹ thuật, tốc độ, lối chơi bóng tự tin và mạnh mẽ... Anh Quân là một cầu thủ đa năng, sở trường là hậu vệ cánh phải nhưng cũng có thể đá tốt ở vị trí tiền vệ cánh, tiền vệ trung tâm. Trong màu áo đội bóng U15 PVF, Quân và các tài năng trẻ PVF đã thi đấu thành công, giành chức vô địch tại giải bóng đá giao hữu quốc tế ICC Cup được tổ chức ở Singapore. Sau thành tích đó, Quân thi đấu ngày càng tốt trong các đội bóng trẻ của PVF, mang về

Cầu thủ Anh Quân (số 20) luôn thi đấu hết mình trong màu áo đội tuyển U23 Việt Nam - Ảnh: NVCC

nhiều kết quả tích cực, trong đó nổi bật là giành ngôi Á quân giải bóng đá vô địch U21 quốc gia năm 2024.

Với những thành công trong các giải bóng đá trẻ, Anh Quân được đôn lên đội 1 PVF (nay là PVF-CAND) để tham gia giải bóng đá hạng nhất quốc gia. Chính việc tham gia thi đấu ở nhiều giải đấu khác nhau đã giúp cho cầu thủ trẻ này tích lũy nhiều kinh nghiệm, chơi bóng bùng nổ và cống hiến hơn. Mùa giải 2024 - 2025, Anh Quân được Câu lạc bộ (CLB) PVF-CAND cho CLB Phù Đồng Ninh Bình (nay là Ninh Bình) mượn. Anh có tổng cộng 11 lần ra sân, thực hiện 4 đường kiến tạo cho đồng đội ghi bàn, góp phần đưa đội bóng giành cúp vô địch giải hạng nhất quốc gia. Khép lại một mùa giải thi đấu ấn tượng, Anh Quân được HLV Kim Sang-sik triệu tập để tham dự giải bóng đá U23 Đông Nam Á 2025. Với Quân, đây là cột mốc đáng nhớ để ghi thêm dấu ấn về sự đóng góp mới cho bóng đá Việt Nam, bởi trước đó, anh đã từng thi đấu tốt trong màu áo các đội tuyển trẻ Việt Nam.

Ghi dấu ấn trong màu áo U23 Việt Nam

Anh Quân là một trong những cầu thủ khá đặc biệt khi chưa thi đấu ở V-League nhưng do tỏa sáng trong giải bóng đá hạng nhất quốc gia và được HLV Kim Sang-sik chú ý, đánh giá cao, trở thành một trong những mảnh ghép quan trọng của U23 Việt Nam.

Đáp lại sự tin tưởng đó, cầu thủ Quảng Trị này đã thi đấu đầy cống hiến vì màu cờ sắc áo, cùng với các tuyển thủ khác xây dựng một tập thể U23 vững mạnh, quyết thắng. Anh Quân cũng đã có nhiều đóng góp quan trọng vào hành trình vô địch giải bóng đá U23 Đông Nam Á 2025 của U23 Việt Nam, qua đó, lập nên một kỳ tích chưa từng có trong lịch sử giải đấu với 3 lần vô địch liên tiếp. Sau thành công cùng U23 Việt Nam,

Anh Quân tiếp tục đón niềm vui mới khi trở về CLB PVF-CAND để tham gia V-League 2025-2026. Từ khi giải khởi tranh đến nay, anh đã ra sân thi đấu 5 lần và có nhiều đóng góp quan trọng về mặt thành tích cho đội bóng. V-League 2025-2026 đã giúp Quân có thêm sự tự tin lẫn kinh nghiệm để bước vào hành trình mới trong màu áo U23 Việt Nam tại vòng loại giải bóng đá U23 châu Á 2026. Trải qua 3 trận đấu vòng loại, HLV Kim Sang-sik và các tuyển thủ U23 Việt Nam đã giành thành tích toàn thắng (thắng U23 Bangladesh 2-0, U23 Singapore 1-0, U23 Yemen 1-0) để giành quyền vào vòng chung kết giải bóng đá U23 châu Á 2026. Ngày 16/9, CLB PVF-CAND tổ chức lễ biểu dương và khen thưởng cho 4 cầu thủ Võ Anh Quân, Nguyễn Hiếu Minh, Nguyễn Xuân Bắc, Nguyễn Thanh Nhân vừa cùng U23 Việt Nam giành vé tham dự vòng chung kết U23 châu Á 2026. Anh Quân chia sẻ: “Tôi rất vui khi được CLB PVF-CAND tuyên dương. Trải qua hành trình thành công cùng U23 Việt Nam, tôi càng có thêm động lực để tập luyện với quyết tâm đạt được phong độ tốt nhất, cùng với đồng đội hướng tới mục tiêu gặt hái thành công cao nhất tại SEA Games 33 và vòng chung kết U23 châu Á 2026”.

MINH ĐỨC

“Tôi cho rằng, Anh Quân là một cầu thủ trẻ đầy triển vọng của bóng đá Việt Nam hiện nay. Những thành công trong màu áo U23 Việt Nam và CLB PVF-CAND thời gian qua sẽ là động lực giúp Anh Quân có thêm nhiều bước tiến mới trong sự nghiệp, cống hiến hết mình cho bóng đá Việt Nam và người yêu bóng đá trên toàn quốc”, cầu thủ Trương Văn Thái Quý, CLB PVF-CAND nói.

Những sự kiện nổi bật trong tuần

Tuần này, từ ngày 29/9-4/10/2025, trên địa bàn tỉnh đã diễn ra một số sự kiện nổi bật:

- Chiều 1/10, tại Ủy ban MTTQVN tỉnh, đồng chí Trần Cẩm Tú, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng cùng đoàn công tác đã thăm hỏi, hỗ trợ Nhân dân tỉnh Quảng Trị khắc phục hậu quả cơn bão số 10. Chia sẻ với những thiệt hại của Nhân dân tỉnh Quảng Trị, đồng chí Trần Cẩm Tú gửi lời thăm hỏi ân cần, sâu sắc đồng thời ghi nhận, biểu dương tinh thần trách nhiệm, sự nỗ lực và quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị và Nhân dân trong chủ động phòng chống, giảm thiểu tối đa thiệt hại. Đồng chí đề nghị cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, lực lượng vũ trang, các tổ chức chính trị-xã hội tập trung khắc phục hậu quả, khôi phục đời sống và sản xuất cho Nhân dân.

Dịp này, Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú đã trao hỗ trợ của lãnh đạo Đảng, Nhà nước cho Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân tỉnh Quảng Trị để khắc phục hậu quả bão số 10.

- Ngày 2/10, UBND tỉnh Quảng Trị phối hợp với Tập đoàn Sun Group tổ chức lễ khởi động 3 dự án với tổng mức đầu tư hơn 38.000 tỉ đồng. Đây là sự kiện chào mừng Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Trị lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030.

Theo đó, 3 dự án được khởi động là Khu đô thị hỗn hợp ven biển Nhật Lệ (quy mô hơn 276ha, mức đầu tư hơn 12.500 tỉ đồng, thuộc địa phận xã Nam Trạch và phường Đồng Thuận); Khu đô thị hỗn hợp trung tâm Đồng Hới (quy mô hơn 212ha, mức đầu tư hơn 11.900 tỉ đồng thuộc phường Đồng Thuận và Đồng Hới); Khu đô thị hỗn hợp phía Tây sông Lệ Kỳ (quy mô hơn 291ha, tổng mức đầu tư gần 13.900 tỉ đồng thuộc phường Đồng Hới và xã Quảng Ninh).

Các dự án của Tập đoàn Sun Group là minh chứng sống động cho quyết tâm thu hút đầu tư, kiến tạo những dự án tầm cỡ để từng bước nâng tầm du lịch, đô thị, đưa Quảng Trị đạt được các kỳ tích phát triển trong giai đoạn mới.

- Ngày 4-5/10, tại phường Đồng Hới diễn ra Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Trị lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030. Đại hội là dịp tổng kết việc thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2020-2025; xác định phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp nhiệm kỳ 2025-2030; thảo luận đóng góp ý kiến vào dự thảo văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Đây là sự kiện chính trị trọng đại, đánh dấu bước phát triển mới của tỉnh sau sáp nhập; đồng thời khẳng định ý chí, niềm tin, khát vọng phát triển, cổ vũ toàn Đảng, toàn quân, toàn dân quyết tâm thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng tỉnh Quảng Trị trở thành cực tăng trưởng mới của khu vực miền Trung.

TH.H (tổng hợp)

Chuyện vụ án

1. Đứa trẻ hơn 3 tuổi vừa đi học về liền sà vào lòng ba và bi bô chuyện trò một lúc, rồi chạy ra chơi đùa cùng chị em họ. Chứng kiến sự hồn nhiên, ấm áp của cậu bé, những người thân trong gia đình chỉ gượng cười, trên gương mặt ai nấy đều thoáng đượm một nỗi buồn.

“Thằng bé còn nhỏ quá nên chưa biết ba mẹ đã ly hôn gần 1 tháng qua. Ngày cháu sinh ra, ba cháu đang ở nước ngoài. Ngày Tòa án giải quyết vụ ly hôn, ba nó cũng đang làm việc ở nước ngoài. Ba con ít có thời gian bên nhau, nhưng mỗi lúc ba về, nó chỉ ngủ và chơi cùng ba. Đường như đó chính là tình máu mủ, ruột thịt thiêng liêng không dễ gì ngăn cách. Trước lúc xảy ra sự việc, mẹ con nó vẫn sống chung với chúng tôi. Hằng ngày, mẹ đi làm, thằng bé chỉ quần quanh với ông bà. Vì vậy, nó rất thân thiết với ông bà nội”, bà nội của đứa trẻ kể lại.

Cũng chính vì điều đó, ông bà coi đứa cháu như “của riêng”, nhất là từ ngày vợ chồng con trai họ ly hôn. Chỉ có điều, khi nói về người con dâu, giọng điệu của bà càng lúc càng hờn dỗi, trách móc. Bà kể: “Từ ngày con trai lưu lạc làm ăn nơi xứ người, kiếm được đồng nào, nó đều gửi tiền về cho vợ để nuôi con nhỏ. Ngày thằng bé đến tuổi đi gửi nhà trẻ, vợ muốn mở cửa hàng kinh doanh, nó cũng chuyển tiền về cho vợ đầu tư, nhưng không “ra tấm, ra món” gì. Lúc mới cưới về, nó cũng theo bạn góp tiền đầu tư kinh doanh, rồi mất sạch. Thế mà chồng nó có trách cứ nặng nề gì đâu. Ấy vậy, con bé vẫn... chứng nào tật ấy.

Trước khi xảy ra mâu thuẫn, chồng nó phát hiện vợ không chung thủy. Nó lập tức nghỉ việc, bay về nước, rồi vợ chồng xảy ra xích mích, va chạm. Ngày chồng nó trở lại nước ngoài làm việc, nó cũng lấy áo quần bỏ nhà đi cho đến khi ly hôn”. Từ ngày vợ chồng người con trai ly hôn, bà vẫn giữ cháu nội để nuôi dưỡng, chăm sóc. Mặc dù, Tòa án quyết định giao cháu bé cho người mẹ chăm sóc, nhưng ông bà nhất quyết không chịu. Đỉnh điểm của sự việc, có lần mẹ cháu bé đến đón ở trường, gia đình bà đã ngăn cản. Người mẹ phải nhờ chính quyền

địa phương đến can thiệp và lập biên bản yêu cầu ông bà thực hiện đúng quyết định của Tòa án. Ngồi bên cạnh nghe chuyện của mình, ba đứa bé chỉ biết im lặng. Lúc chia tay chúng tôi, anh mới thốt lên đôi lời bức bối: “Em đã hết lòng với vợ con, nhưng vợ chồng không sống được với nhau thì ly hôn. Em chỉ không yên tâm khi giao con của mình cho một người mẹ chỉ biết ăn chơi như vậy”.

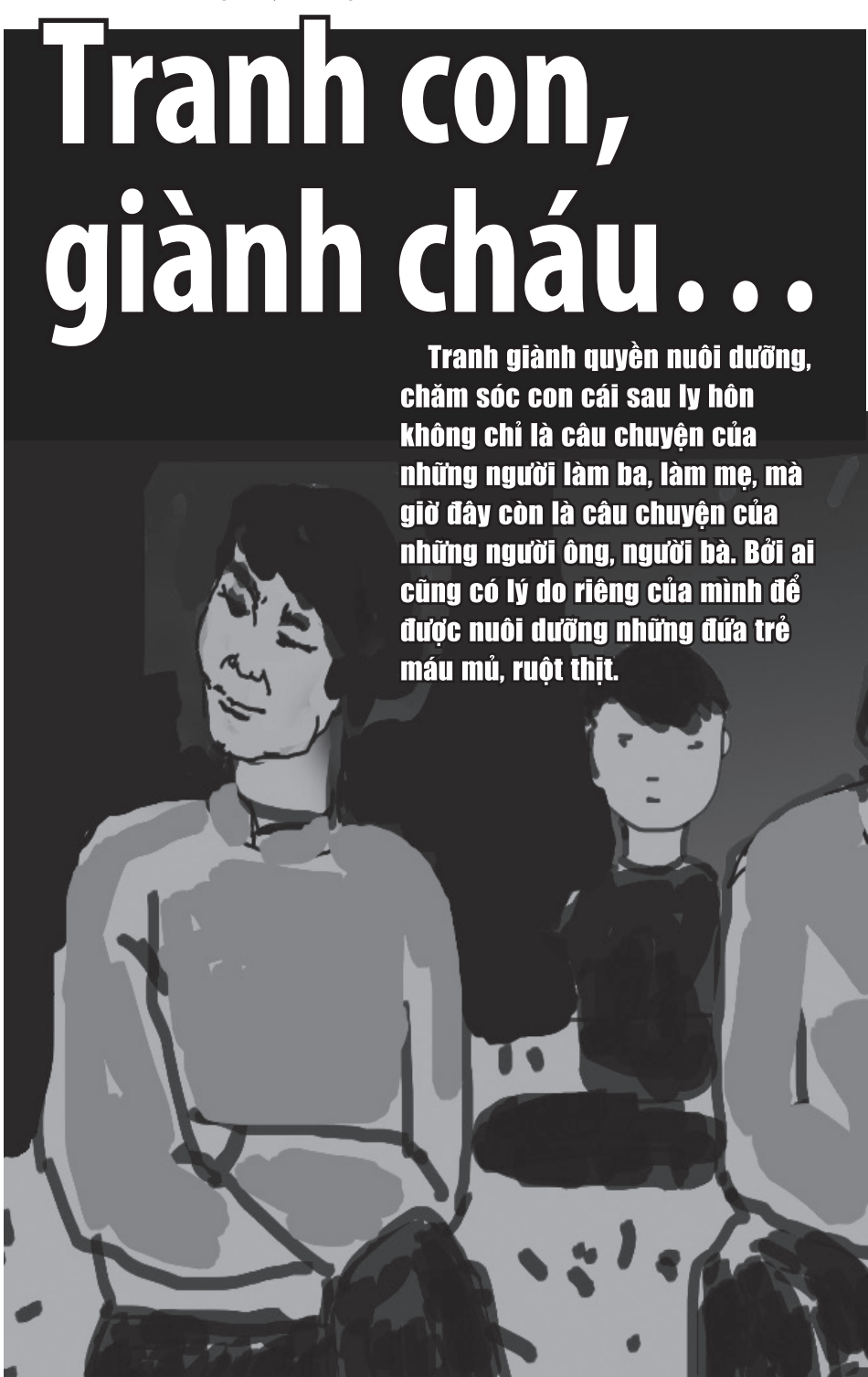
2. Ngày cán bộ Tòa án đến nhà thu thập, thẩm tra và xác minh thông tin giải quyết vụ ly hôn có yếu tố nước ngoài, ông bà nội của 2 đứa trẻ (10 tuổi và 5 tuổi) không có ý kiến gì. Thế

nhưng, câu chuyện lại trở nên phức tạp khi cán bộ Tòa án giải thích nội dung giải quyết việc nuôi con chung. Ông bà nhất quyết không ký xác nhận vào các thủ tục hồ sơ liên quan bởi không đồng ý giao cả 2 cháu nội của mình cho người mẹ. Người bà bảo: “Con “sẩy cha còn chú”, huống gì, ba nó đang làm ăn ở nước ngoài thì còn có chúng tôi. Không thể sống với nhau và ly hôn là việc của vợ chồng chúng nó, còn 2 đứa trẻ này là cháu nội, cháu đích tôn của tôi, nên tôi không cho phép ai nuôi dưỡng nó cả”. Mặc dù, cán bộ Tòa án đã giải thích, tuyên truyền rằng, con cháu của mình thì mãi mãi vẫn là con

cháu của mình. Sau ly hôn, ba mẹ hoặc ông bà hai bên đều có quyền và nghĩa vụ thăm nuôi, chăm sóc, không ai có thể ngăn cản. Chỉ có điều, pháp luật đã quy định ba các cháu còn đang ở nước ngoài không thể trực tiếp nuôi dưỡng các cháu, thì phải giao cho người mẹ chăm sóc. Thế nhưng, ông bà vẫn trước sau như một, muốn giữ các cháu lại cho riêng mình. Vụ việc sau đó vẫn được giải quyết theo quy định của pháp luật. Tòa án quyết định giao 2 đứa trẻ cho người mẹ nuôi dưỡng.

Có thể với người lớn, sau khi ly hôn, mọi chuyện đã kết thúc, thế nhưng với những đứa trẻ lại khác. Chúng luôn cần một mái ấm gia đình, cần sự chăm sóc, nuôi dưỡng và cả hơi ấm tình cảm của ba mẹ, ông bà hai bên. Chỉ mong sao, sau mỗi phiên tòa, những đứa trẻ vẫn luôn được sống trong tình yêu thương, chăm sóc đủ đầy của tất cả những người thân ruột thịt, để chúng không phải chịu thiệt thòi, mặc cảm vì không còn mái ấm gia đình trọn vẹn như những đứa trẻ khác.

DƯƠNG CÔNG HỢP

Tranh con, giành cháu...

Tranh giành quyền nuôi dưỡng, chăm sóc con cái sau ly hôn không chỉ là câu chuyện của những người làm ba, làm mẹ, mà giờ đây còn là câu chuyện của những người ông, người bà. Bởi ai cũng có lý do riêng của mình để được nuôi dưỡng những đứa trẻ máu mủ, ruột thịt.

-Minh họa: LÊ DUY

VĂN BẢN - CHÍNH SÁCH MỚI

Chính thức xóa bỏ cơ chế Nhà nước độc quyền sản xuất vàng miếng

C hính phủ ban hành Nghị định số 232/2025/NĐ-CP ngày 26/8/2025 sửa đổi bổ sung một số điều của Nghị định số 24/2012/NĐ-CP ngày 3/4/2012 của Chính phủ về quản lý hoạt động kinh doanh vàng. Nghị định này có hiệu lực từ ngày 10/10/2025.

Nội dung đáng chú ý của Nghị định

232/2025/NĐ-CP là đã bãi bỏ khoản 3, Điều 4 của Nghị định 24/2012/NĐ-CP xóa bỏ cơ chế Nhà nước độc quyền sản xuất vàng miếng, xuất khẩu vàng nguyên liệu và nhập khẩu vàng nguyên liệu để sản xuất vàng miếng.

Nghị định số 232/2025/NĐ-CP cũng bổ sung khoản 10, Điều 4 của Nghị định số 24/2012/NĐ-CP về thanh toán mua, bán

vàng: “Việc thanh toán mua, bán vàng có giá trị từ 20 triệu đồng trong ngày trở lên của một khách hàng phải được thực hiện thông qua tài khoản thanh toán của khách hàng và tài khoản thanh toán của doanh nghiệp kinh doanh vàng mở tại ngân hàng thương mại, chi nhánh ngân hàng nước ngoài”.

(Theo **BAOCHINHPHU.VN**)

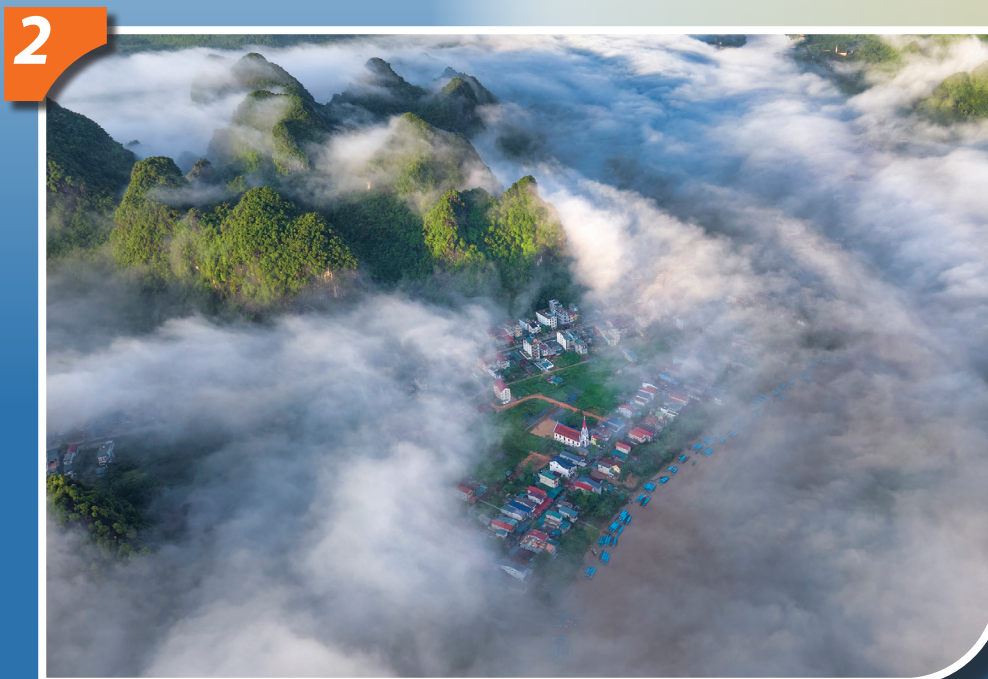
Quảng Trị muôn vẻ

1

Dòng Sông Sơn như dải lụa hồng mềm mại, ẩn hiện trong mây uốn lượn qua điệp trùng núi non kỳ vĩ của Di sản Thiên nhiên thế giới Phong Nha - Kẻ Bàng.

-Ảnh: **LƯƠNG SÁNG**

2

1. Sông Sơn mùa mây bay
2. Nắng trong
3. Cầu Xuân Sơn và dòng Sơn
4. Mây vờn lên Voi

3

4